

• Tirhas Gebre eta Akebom Hadush •

«Korrika egiteak etorkizunera begiratzeko aukera eman digu»

Etiopiatik marka guztiak hausteko asmoz etorri ziren Akebom Hadush Tesfay eta Tirhas Gebre Enun korrikalariak, Etiopia Utopia Fundazioaren eskutik. Emaiza onenak lortu ostean, datorren urtean Euskal Herrira itzultzeko gogoz eta egunen batean kirolari profesional izatea amestuz egin dute etxera bidea.

IRATI SARASUA

Argazkiak: Ainhoa Ramiro

Oso emaitza onak lortu dituzue Euskal Herriko lasterketetan, joan den azaroko Donostiako Maratoian, esaterako.

Tirhas Gebre: Bai, baina hotzaren ondorioz muskuluak uzkuritu zitzaizkigun eta ez ginen gustura ibili. Jendeari harrigarria irudituko zaio Tigsti eta biok lehen eta bigarren postuetan iritsi ondoren hau esatea, baina gure helburua denbora hobeak lortzea zen. Hain lasterketa luzean parte hartzen genuen lehen aldia bazen ere, emaitza ez zen espero bezalakoa izan.

Akebom Hadush: Nik ez nuen lasterketa amaitzea lortu, muskuluetako arazo batengatik. 30. kilometroan lasterketa utzi eta ospitalera eraman behar izan ninduten. Maruk laugarren postua lortu zuen, nik egin behar nuen

lasterketa osoa eta ez berak, baina eguraldi txarrak gutxiago eragin zion.

Egun batzuk lehenago, Donostia-Behobia herri lasterketan ere arazoak izan zenituzten...

A.H.: Bai, antolatzaileekin izan genituen arazoak. Ez ziren azaldu geratuta geunden orduan, iritsi zirenean ohartu ginen oinetakoa eraman behar genuen txipa falta zitzaigula, jada berandu zen, eta gainera, gure arduradunek Donostiara itzuli behar izan zuten horien bila. Ondorioz, punta-puntako korrikalariak baino 44 minutu beranduago ekin genion lasterketari. Neskek errekorra eta mutilek emaitza paregabeak lortu arren ez ginen lehenengo postuetan helmugaratu.

Akebom Hadush Tesfay (lehenengoa ezkerretik) eta Tirhas Gebre Enun (erdian) etiopiarrekin batera, Tigsti Kiros Gebreselassiek (beste emakumezkoa) eta Maru Gebregzbhier Gidey (lehenengoa eskuinetik) ere etorri ziren Euskal Herrira korrika egitera. Beraiekin, Birhane Fanta Gebreselassie entrenatzailea.

T.G.: Nesken errekorra 1:08:54koa zen, duela hamabi urte Rocío Ríos asturiarrak egindakoa eta Tigstik eta biok marka hautsi genuen. Tigsti 1:08:34ko denboran iritsi zen eta ni berriz, 1:08:37an.

A.H.: Mutilek laugarren eta bosgarren postuak lortu genituen emaitza ofizialetan. Marka onak izan ziren, baina amaitzean triste geunden, Fundazioari huts egin geniola sentitzen baikenuen.

Noiz hasi zineten korri egiten?

T.G.: 15 urte ingururekin hasi ginen, sentiarazten ziguna asko gustatu zitzaigunez, geroztik horretan gabiltza eta ez gara damutzen. Korrikak ematen diguna ezin dugu hitzez azaldu; gainera, Europara etortzeko aukera zoragarria eman digu.

A.H.: Etiopia Utopia Fundazioarekin misiolari dabilen Angel Olaranen lagun bat Addis Ababako lasterketa batean egon zen, Donostiara lau korrikalari gonbidatzeko asmotan. Egun hartan lortutako emaitza, etxeko egoera eta gure izateko era hartu zituzten kontuan hautatzeko garaian eta gu izan ginen zortedunak.

Profesionalki zer ikasi duzue Euskal Herrian?

A.H.: Gogorrena hemengo klimarekin entrenamenduak egitea izan da. Etiopian eguraldi ona egiten du beti eta horretara ohituta gaudenez, Euskal Herriko eguraldi euritsu eta hotzarekin entrenamenduak egitea zaila izan da guretzat, baina hori ere ikasi dugu.

Zer iruditu zaizue hemengo publikoa?

T.G.: Goxoa eta beroa da. Jendeak asko disfrutatzen duela ikusten dugu eta horrek aurrera egiteko indarra eta gogoia eman dizkigu.

Zer esan nahi du zuentzat Europara etortzeak?

T.G.: Askok ikasi dugu Donostian, eta nik asko eskertzen diot Etiopia Utopia Fundazioari aukera eman izana. Gure herrian egindako entrenamenduek ez dute hemengo antzik, Euskal Herrian entrenatzaileek zertan dabil-tzan badakitela ikusi dugu. Gainera, Etiopian ez zitzaigun profesionalki etorkizunera begiratzea burutik pasa ere egiten. Orain gogorra izango da hemen bizitako guztia gure lagunei azaltzea.

Desberdintasun handiak antzeman al dituzue Etiopiaren eta Euskal Herriaren artean?

A.H.: Gure iritzi berdinak gara, kolorea da munduko jendea ezberdintzen duena. Argi dago kulturalki ere desberdintasun nabariak daudela, baina pixkanaka elkarren kulturen ezaugarriez ikasten ari gara. Egia esan, Europa eta Ipar Amerikako jendea Etiopiar etorri denean adierazi digu garatuagoak daudela eta guk herrialde garatu batekin aurkitzea espero genuen... eta espero genuen hori baino hobea den zerbait aurkitu dugu.

T.G.: Europarrak ikusi aurretik gaiztoak zirela pentsatzen genuen eta eurekin kontaktua izaten hastean ohartu gara ez direla hain txarrak. Gure herriarentzat oso garrantzitsuak dira hemengo laguntzak. Kulturen eta hizkuntzen arteko topaketa izaten da gainera eta denoi zentzu guztietan ekarpen handia egiten digu.

Hizkuntzarena nabarmenduko nuke. Etiopian, bi hizkuntza ofizial daude: amharera eta tigrinera. Guk tigrineraz hitz egiten dugu; horrez gain, Lehen Hezkuntzan ingelesa ikasten hasi ginen eta Bigarrenean eskola guztiak hizkuntza horretan izan genituen. Zentzu horretan, Euskal Herriak asko harritu gaitu, hain herrialde garatu izanda hizkuntza mailan oso mugatua dago-eta.

"Addis Ababako lasterketa batera etorri ziren eta egun hartan lortutako emaitza, etxeko egoera eta gure izateko era kontuan hartuta, gu hautatu gintuzten Donostiara korri egitera joateko"

AKEBOM HADUSH

Mungia

Liburu azoka otsailaren 8tik 27ra, Matxin Plazan

EUSKADIKO LIBURU GANBARA

- Euskal eta erdal nobedadeak
- Euskal musika
- %10eko beherapena

Bizi irakurriz!

Tirhas Gebre Enun

“1990. urtean jaio nintzen, bost anai-arrebako familian. Aita duela urte batzuk hil zitzaigun, amak etxean egiten du lan eta nire aitaordea da bere bi lanetatik etxera dirua ekartzen duena. Korrika aritzeagatik, zementu fabrika batek duen klubeko partaide naiz, eta ondorioz, pittin bat hobeto jaten dut, garbiketarako produktuak lortu eta hileroko 20 euro inguru irabazten dut. Duela urte batzuk Bartzelonan izan nintzen, baina hankako arazo bat zela-eta Tigraira (Etiopia iparraldean) itzuli behar izan nuen. Korrika egitea guretzat zoragarria den arren, gure herriaren egoera gogorra oztopena da horretarako; ez dugu korrika egiteko behar beste material eta elikadura ere ez da egokia”.

A.H: Bai, hainbat gauzak harritu gaitu: bate-tik, emakume zein gizonak direla etxean lanean aritzen direnak. Bestetik, txakurrei eskaintzen diezuen arreta. Izugarria iruditu zaigu, guk ez diegu kasurik egiten eta hemen maitasunez zaintzen dituzue. Azkenik, familiaren arteko harremana; pasieran elkarrekin ikustea deigarria egin zaigu.

Gizarte harremanak ezberdinak dira han, hortaz.

T.G.: Bikotekideen arteko harremana ez da hemen bezalakoa. Ezkontzen garen arren, ez gara bikotearekin kalean ibiltzen. Bakoitzak bere bizitza egiten du eta etxean soilik elkartzeko gara. Emakumeok gara etxeko martxa eramaten dugunak eta gizona etxera dirua ekartzen duena; harremana nahiko mugatua da. Halere, hemen bezala, Etiopian ere gauzak aldatzen ari dira eta orain maila paretsuagoan gaude gizon eta emakumeak.

A.H.: Nire herrian, Wukron, orokorrean kirol jardunaldiak daudenean bakarrik bil-

Akebom Hadush Tesfay

“Wukro-n (Etiopia iparraldean) jaio nintzen arren urte gutxiren buruan aitak herrixka batean zuen lursailera joan ginen bizitzera. Aita nekazaria da, baina hamahiru urte gaixo daramatza, ia ezin du lanik egin eta amaren egoera ere ez da lan egiteko modukoa. Eskolan hasi nintzen kirola egiten, duela bi urte lasterketetan parte hartzeari ekin nion, atletismoko talde batean hartu ninduten eta horregatik, Tirhasek bezalaxe, bizimodu hobexegoa dut. Arazoa da korrika saioetan egindako lan onak ez dakarrela etxeko egoera hobetzerik. Nork daki, erritmo ona hartu eta hobetzen hasiz gero, agian familiari laguntzea lortuko dugu egunen batean. Donostian bizitako guztia asko eskertzen dugu. Hona etorri izanak konfiantza pixka bat eman digu, jendeak egin digun harrera izugarria izan baita”.

tzen baginen ere, gizarte jarduerak antolatzen hasi gara, eta gehiago behar diren arren aurrerapausoak dira. Hemen gazte jendearen artean dagoen harremana han ez dugu imajinatu ere egiten, eta zentzu horretan ezin ditugu bi gizarteak konparatu. Han neskok neskokin ibiltzen dira eta mutilak mutilekin. Gainera, arratsaldeko zortzietatik aurrera ia ez dago bizitarik kaleetan eta baldin badago, ez da jendeak pentsa dezakeen bizitza soziala...

T.G.: Etiopian ez dago lan aukera handirik, Wukron esaterako 3.000 gazte daude ikasketak amaitu eta lanik gabe. Guri korrika egiteak etorkizunera begiratzeko aukera eman digu, eta sentimendu hori areagotzeko.

Zein da zuen ametsa?

T.G.: Gure herrira dirua eraman eta bizi kalitatea hobetzea da guztioi gustatuko litzaigukeena. Horretaz gain, etiopiar korrikalari guztiek Olinpiar Jokoetan Etiopiako bandera ahalik eta gorenengatik igotzearekin ere amesten dugu. ■